

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z protestu wyborczego B. K.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 30 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

I.

B. K. (dalej: Wnoszący protest) 16 lipca 2020 r. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Prezydent RP), w którym wskazał, że 12 lipca 2020 r. uczestniczył w głosowaniu sposób pośredni (w imieniu swojej mamy). Wnoszący protest został upoważniony do złożenia pakietu wyborczego. Po zweryfikowaniu danych osobowych, komisja wyborcza przyjęła i odebrała przyniesioną kopertę zwrotną z wypełnioną kartą do głosowania. Wnoszący protest zrelacjonował, że poprosił o kopertę zwrotną w celu wrzucenia jej do urny, a jeden z członków komisji stwierdził, że przyniesiona koperta jest

skierowana do komisji i on sam wrzuci ją później do urny. Po reakcji ze strony Wnoszącego protest, koperta została do urny wrzucona.

Wnoszący protest podniósł, że sądzi, iż takich przypadków, jak opisany przez niego mogło być dużo więcej – komisja wyborcza mogła sama dopisywać głosy oddane w głosowaniu korespondencyjnym na „odpowiedniego kandydata na Prezydenta RP”.

II.

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: PKW) wyraziła opinię, że protest nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego i powinien pozostać bez dalszego biegu.

Niezależnie od tego, PKW wskazała, że obowiązujące przepisy prawa wyborczego nie nakładają na obwodowe komisje wyborcze obowiązku wrzucania do urny wyborczej koperty zawierającej kartę do głosowania w obecności osoby doręczającej kopertę.

Prokurator Generalny wyraził pogląd, że wniesiony protest wyborczy należy pozostawić bez dalszego biegu.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo wniesienia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. W przypadku wyborów, których dotyczy protest, jest to ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Ustawa ta określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP zarządzonych w czerwcu 2020 r., w związku z ogłoszonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii. W zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.).

Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.wyb.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.

Według art. 82 § 1 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub z powodu naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Postępowanie z protestu wyborczego ma więc na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2019 r., I NSW 301/19).

Z kolei art. 321 § 3 k.wyb. stanowi, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Stosownie do art. 322 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do przytoczonego § 3 (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

Zważywszy na powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że wniesiony protest nie spełnia wymogów formalnych umożliwiających jego merytoryczne rozpatrzenie (art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 k.wyb.), gdyż Wnoszący protest sam wskazał, że nie zaistniała sytuacja, w której upatrywał naruszenia prawa. Natomiast zarzut prowadzący się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych – w świetle przytoczonych przepisów Kodeksu wyborczego – nie jest dopuszczalny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSW 206/19).

Na marginesie Sąd Najwyższy wskazuje, że art. 8 ust. 9 i 10 u.wyb.2020 stanowi, że wyborca może w godzinach głosowania osobiście lub za pośrednictwem innej osoby dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji

wyborczej w obwodzie głosowania, w którym jest wpisany do spisu wyborców. Koperty na kartę do głosowania wyjęte z kopert zwrotnych dostarczonych do obwodowej komisji wyborczej wrzucane są do urny wyborczej.

Z przedstawionych wyżej względów, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 oraz w zw. z art. 321 § 3 i art. 82 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.